

Raktári jelzet

A raktári jelzet mutatja meg a könyvek elhelyezését a polcon.

Szépirodalmi művek raktári jelzete

A szépirodalmi műveket a szerzők vezetéckneve (ha nincs szerző, akkor a cím) alapján soroljuk betűrendbe. Ehhez tudnunk kell a következőket:

- ❖ A könyvtári betűrend nem tesz különbséget a hosszú és a rövid magánhangzók között.
- ❖ A két- és háromjegyű betűk jegyeit külön betűként értelmezzük (pl. cs = c + s).
- ❖ Tehát a könyvtári ábécé betűi:
A B C D E F G H I J K L M N O Ö P Q R S S Z T U Ü V W X Y Z
- ❖ Ha a szerzők vezetéckneve vagy a címek első szava megegyezik, akkor a következő név vagy szó alapján történik a besorolás.
- ❖ A névelőt nem vesszük figyelembe a besorolásnál.
- ❖ Ugyanazon szerző különböző műveit a cím alapján soroljuk be.

A szépirodalmi művek raktári jelzete egy betűből és egy kétjegyű számból áll. **Ez a betűrendi jel vagy más néven Cutter-szám.** (Cutter amerikai könyvtáros egy táblázatot készített, ez alapján rendelhető a betűhöz a szám.)

Pl. **Berg Judit** → **B 55**
Karen Levine → **L 62**
Molnár Ferenc → **M 79**

A következő oldalon a Cutter táblázat B betűs része látható, melyen Berg Judit Cutter-száma kiemelve található:

B

B -- Babitr ----- 10	Bartók A -- Z ----- 39	Bo -- Bodm ----- 70
Babits ----- 11	Bartol -- Bas ----- 40	Bodn ----- 71
Babitt -- Bacz ----- 12	Bat ----- 41	Bodo -- Bodz ----- 72
Bad -- Bail ----- 13	Bau -- Bd ----- 42	Boe -- Bogm ----- 73
Baim -- Bakor ----- 14	Be -- Bec ----- 43	Bogn -- Bogz ----- 74
Bakos -- Bakz ----- 15	Bed -- Bej ----- 44	Boh -- Bok ----- 75
Bal -- Balás ----- 16	Bek ----- 45	Bol -- Bom ----- 76
Balasa -- Balasz ----- 17	Bel -- Bend ----- 46	Bon -- Boq ----- 77
Balat -- Balázs E ----- 18	Bene -- Benedek D ----- 47	Bor -- Borc ----- 78
Balázs F -- Balh ----- 19	Benedek E ----- 48	Bord -- Boror ----- 79
Bali -- Balk ----- 20	Benedek F -- Bener ----- 49	Boros -- Borosr ----- 80
Ball -- Ballac ----- 21	Benes -- Benj ----- 50	Boross -- Borr ----- 81
Ballad -- Balof ----- 22	Benk -- Benz ----- 51	Bors -- Borz ----- 82
Balog A -- Balogg ----- 23	Beo -- Berc ----- 52	Bos -- Bot ----- 83
Balogh A -- J ----- 24	Berd -- Beref ----- 53	Bou -- Boz ----- 84
Balogh K -- Bals ----- 25	Bereg -- Berf ----- 54	Bö -- Bör ----- 85
Balt -- Bam ----- 26	Berg -- Berm ----- 55	Bös -- Brar ----- 86
Ban -- Bang ----- 27	Bern -- Bernd ----- 56	Bras -- Brd ----- 87
Banh -- Baq ----- 28	Berne -- Berü ----- 57	Bre -- Brh ----- 88
Bar -- Baranx ----- 29	Berv-- Berz ----- 58	Bri -- Brod ----- 89
Barany -- Baras ----- 30	Bes ----- 59	Broe -- Bt ----- 90
Barat -- Baraz ----- 31	Bet- Bh -- ----- 60	Bu -- Budapest ----- 91
Barb -- Barc ----- 32	Bi -- Bibl ----- 61	Budapest -- Budapesth ----- 92
Bard -- Barm ----- 33	Bibm -- Bid----- 62	Budapesti A -- K ----- 93
Barn -- Barr ----- 34	Bie -- Bil ----- 63	Budapesti L -- Budaü ----- 94
Bars ----- 35	Bim -- Birn----- 64	Budav -- Budz ----- 95
Bart -- Bartg ----- 36	Bíró A -- I ----- 65	Bue -- Burk ----- 96
Barth -- Bartha J ----- 37	Bíró J -- L ----- 66	Burl -- Buz ----- 97
Bartha K -- Bartoj ----- 38	Bíró M -- Bis ----- 67	Bü -- Bx ----- 98
	Bit -- Bk----- 68	By -- Bz ----- 99
	Bl -- Bn ----- 69	

Ismeretközlő művek raktári jelzete

Az ismeretközlő műveknél a szerző neve mellett a témára is utalnunk kell, ezért a Cutter-számon kívül egy ETO-szakjelzetet is kapnak a könyvek.

ETO, azaz Egyetemes Tizedes Osztályozás egy olyan rendszer, amely a tudományokat számok segítségével főosztályokba, osztályokba, alosztályokba sorolja. Alapját a tízes számrendszer adja.

Főosztályok:

0 Általános művek (*Kultúra, könyvtár, általános lexikonok*)

1 Filozófia, pszichológia

2 Vallás, mitológia

3 Társadalomtudományok (*Statisztika, politika, jog, nevelés, néprajz*)

4 Üres főosztály

5 Természettudományok (*Matematika, csillagászat, fizika, kémia, biológia*)

6 Alkalmazott tudományok (*Orvostudomány, műszaki tudományok, mezőgazdaság*)

7 Művészetek, játék, sport

8 Nyelv-és irodalomtudomány

9 Földrajz, életrajz, történelem

A főosztályok további bontásával alakulnak ki háromjegyű csoportok, ezek adják a könyvek ETO-szakjelzetét. Pl. 510 matematika, 520 csillagászat, 530 fizika, 540 kémia, 550 geológia, 560 őslénytan, 570 biológia, 580 növénytan, 590 állattan)

Az ismeretközlő művek raktári jelzete kétsoros, mely a Cutter-számból és az ETO-szakjelzetből áll.

Pl.

Endrédi Lajos: *Biológiai vizsgálatok* 570 → ETO-szakjelzet
E 52 → Betűrendi jel (Cutter-szám)

Falvy Zoltán: *A magyar zene története* 780 → ETO-szakjelzet
F 16 → Betűrendi jel (Cutter-szám)

Rövidített táblázat az ismeretközlő művek ETO szakjelzeteinek megállapításához

0 Általános művek

- 001 A kultúra és tudomány alapjai
- 020 Könyvtárak. Könyvtártudomány
- 030 Általános lexikonok, enciklopédiák
- 040 Vegyes értekezésűgyűjtemények
- 050 Időszaki kiadványok. Folyóiratok.
Évkönyvek
- 060 Testületek. Vállalatok. Értekezletek.
Kiállítások. Múzeumok
- 070 Hírlapok. Újságírás
- 080 Gyűjteményes művek
- 090 Kéziratok. Könyvritkaságok

2 Vallás. Teológia

- 200 A világ vallásai
- 220 Biblia
- 230 Dogmatika
- 240 Morális teológia
- 250 Lelkipásztorkodás
- 280 Kereszténység
- 280.1 Katolikus egyház
- 290 Nem keresztény vallások. Mitológia

4 (üres főosztály)

5 Természettudomány

- 500 Természettudományok általában
- 510 Matematika
- 520 Csillagászat
- 530 Fizika
- 540 Kémia, vegytan, ásványtan
- 550 Geológiai tudományok. Meteorológia
- 560 Őslénytan. Paleontológia
- 570 Biológia
- 580 Növénytan
- 590 Állattan

1 Filozófia

- 110 A filozófia alapproblémái
- 130 A szellemi élet metafizikája.
Szellemlfilozófia
- 140 Filozófiai rendszerek
- 159.9 Pszichológia
- 160 Logika. Ismeretelmélet
- 170 Etika. Erkölcsstan
- 180 Esztétika

3 Társadalomtudomány

- 300 Társadalomtudomány. Általános művek
- 310 Statisztika
- 320 Politika
- 323 Belpolitika
- 327 Külpolitika
- 330 Közgazdaságtudomány
- 340 Jog. Jogtudomány
- 350 Államigazgatás
- 370 Nevelés. Oktatás
- 390 Néprajz

6 Alkalmazott tudományok.

Orvostudomány. Műszaki tudományok. Mezőgazdaság

- 608 Feltalálók, találmányok
- 610 Orvostudomány, egészségügy
- 620 Műszaki tudományok. Tehnika
- 630 Mezőgazdaság. Erdőgazdaság.
- 636 Állattenyésztés. Akvarisztika
- 640 Háztartás
- 650 Üzemvezetés. Üzemszervezés
- 660 Kémiai technológia. Vegyipar
- 670 Könnyűipar
- 680 Tovább feldolgozó iparok
- 681 Számítástechnika
- 690 Építőipar

7 Művészetek

- 710 Területrendezés. Városépítés
- 720 Építészet
- 730 Szobrászat
- 740 Rajzművészet
- 750 Festészet
- 760 Grafikai művészetek
- 770 Fényképezés
- 780 Zene. Zenetörténet
- 790 Szórakozás
- 791 Filmművészet
- 792 Színházművészet
- 793 Tánc
- 794 Társasjátékok, rejtvények
- 796 Sport

9 Régészet. Földrajz. Életrajz. Történelem

- 902 Régészet
- 908 Honismeret
- 910 Földrajz. Földrajzi felfedezések.
Utazások
- 914 Európa földrajza
- 915 Ázsia földrajza
- 916 Afrika földrajza
- 917 Észak-Amerika földrajza
- 918 Közép- és Dél-Amerika földrajza
- 919 Óceánia és a sarkvidékek
- 929 Életrajz
- 930 Történelemtudomány. Ókortudomány
- 940 Európa története
- 943.9 Magyarország története
- 950 Ázsia története
- 960 Afrika története
- 970 Észak-Amerika története
- 980 Dél-Amerika története
- 990 Óceánia, Ausztrália és a Sarkvidékek
története

8 Nyelv- és irodalomtudomány

- 800 Nyelvtudomány. Általános nyelvészet
- 801 Szótárak
- 810 Irodalomtudomány. Irodalomtörténet
- 820 Angol irodalom
- 830 Német irodalom
- 840 Francia irodalom
- 894 Magyar irodalom

Felhasznált források:

Szabó Pap Edit: Könyvtári informatika I. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.
56 p.

Könyvtári raktározási táblázatok. Gond. Cselényi Imre. Bp., Könyvtári Intézet,
2001. 97 p.